

ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ - ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ & ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

Η Διεθνής Σύμβαση MARPOL 73/78 περί Πρόληψης της Ρύπανσης της Θάλασσας από Πλοία, έχει ως στόχο την αποτροπή της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από την απόρριψη πετρελαίου, χημικών και άλλων επιβλαβών ουσιών ή αποβλήτων από πλοία. Η Σύμβαση επιβάλλει στα κράτη μέλη της να εξασφαλίζουν την ύπαρξη επαρκών και κατάλληλων διευκολύνσεων υποδοχής των αποβλήτων των πλοίων στα λιμάνια.

Η Ελλάδα έχει κυρώσει τη Σύμβαση με το Ν. 1269/1982 «Κύρωση της ΔΣ MARPOL 73/78 – πρόληψη της ρύπανσης της θάλασσας από πλοία 1973 και του Πρωτοκόλλου 1978» (ΦΕΚ 89/Α/21- 07-1982).

Ο Ν. 1269/1982 έχει τροποποιηθεί από τις ακόλουθες διατάξεις:

- Υ.Α. 2431.02/02/05/05, (ΦΕΚ 331/Β/15.3.05) «Αποδοχή τροποποιήσεων στο Παράρτημα του Πρωτοκόλλου του 1978 σχετικά με την Διεθνή Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από πλοία, 1973 (Τροποποιήσεις στον Κανονισμό 13Ζ, προσθήκη νέου Κανονισμού 13Η και συνεπαγόμενες μεταβολές στο Συμπλήρωμα στο Πιστοποιητικό ΙΟΡΡ του Παραρτήματος Ι στη MARPOL, 73/78)». Η ανωτέρω Απόφαση καταργήθηκε από την Υ.Α. 2431.02/10/07 (ΦΕΚ 257/Β/27.2.07) “Καθορισμός νέου τύπου «διεθνούς πιστοποιητικού πρόληψης της ρύπανσης από πετρέλαιο (ΙΟΡΡ)»”.
- Υ.Α. 2431.06.1/13/05/05, (ΦΕΚ 644/Β/13.5.05) «Αποδοχή τροποποιήσεων στο Παράρτημα του Πρωτοκόλλου του 1978 σχετικά με τη Διεθνή Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από πλοία, 1973 (Τροποποιήσεις στο Προσάρτημα του Παραρτήματος V της MARPOL, 73/78)»
- Ν. 3104/03, (ΦΕΚ 28/Α/10.2.03) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου του 1997 που τροποποιεί τη Διεθνή Σύμβαση για την Πρόληψη Ρύπανσης από πλοία του 1973, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο του 1978 που σχετίζεται με αυτή».

Η Διεθνή Σύμβαση MARPOL 73/78 τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο του 1997 [κυρώθηκε από το Ν. 3104/03 (28/Α/10.2.03)]. Με το Πρωτόκολλο του 1997 προσαρτήθηκε παράρτημα VI στη Σύμβαση που αναφέρεται στην προστασία του αέρα από τα πλοία.

Επίσης, ισχύουν τα ακόλουθα νομοθετήματα που σχετίζονται με τη Διεθνή Σύμβαση MARPOL 73/78:

- ΚΥΑ 531.5-5/2013 (ΦΕΚ 139/Β/29.1.2013) «Αποδοχή τροποποιήσεων στα Παραρτήματα I,II,IV,V και VI της Διεθνούς Σύμβασης για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία, 1973, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο του 1978 που σχετίζεται με αυτή (ΔΣ MARPOL 73/78)».
- Π.Δ. 8/2013 (ΦΕΚ 27/Α/31.1.2013) «Αποδοχή τροποποιήσεων στο Παράρτημα V του Πρωτοκόλλου του 1978 αναφορικά με τη Διεθνή Σύμβαση για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία, 1973 (αναθεωρημένο Παράρτημα V της Δ.Σ. MARPOL 73/78)».
- Απόφαση των Γενικών Γραμματέων Υπουργείων Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού – Εξωτερικών 2263.1-4/66/15 (ΦΕΚ 1438/Β/10.7.2015) «Αποδοχή τροποποιήσεων στο Παράρτημα του Πρωτοκόλλου του 1978 που σχετίζεται με τη Διεθνή Σύμβαση για την πρόληψη της Ρύπανσης από πλοία, 1973 – Τροποποιήσεις στο Παράρτημα III της Δ.Σ. MARPOL (Τροποποιήσεις στο προσάρτημα σχετικά με τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό επικίνδυνων ουσιών σε συσκευασμένη μορφή)».

- Απόφαση των Γενικών Γραμματέων Υπουργείων Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού – Εξωτερικών 2263.1-1/67/15 (ΦΕΚ 1438/Β/10.7.2015) «Αποδοχή τροποποιήσεων στο Παράρτημα του Πρωτοκόλλου 1997 για την τροποποίηση της Διεθνούς Σύμβασης για την Πρόληψη της Ρύπανσης από πλοία, 1973, όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο του 1978 που σχετίζεται με αυτή – Τροποποιήσεις στο Παράρτημα VI της Δ.Σ. MARPOL (Τροποποιήσεις στους Κανονισμούς 2 και 13 καθώς και στο Συμπλήρωμα του ΔΠΠΡΑ)».
- Απόφαση των Γενικών Γραμματέων Υπουργείων Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού – Εξωτερικών 2263.1-2/65/15 (ΦΕΚ 1438/Β/10.7.2015) «Αποδοχή τροποποιήσεων στο Παράρτημα του Πρωτοκόλλου του 1978 που σχετίζεται με τη Διεθνή Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από πλοία, 1973 – Τροποποιήσεις στο Παράρτημα I της Δ.Σ. MARPOL (Τροποποιήσεις στον Κανονισμό 43)».

Με την Οδηγία 2000/59/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου που έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρ. Κοινοτήτων (L332/81/28.12.2000)» έχει στόχο τον περιορισμό της απόρριψης στη θάλασσα αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου, με τη βελτίωση της διάθεσης και της χρήσης λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής αποβλήτων, ώστε να ενισχυθεί η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Η ανωτέρω Οδηγία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 3418/07/2002 (ΦΕΚ 712/Β/11-06-2002) «Μέτρα και όροι για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου».

Η Οδηγία 2000/59/ΕΚ έχει τροποποιηθεί με την Οδηγία 2007/71/ΕΚ της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2007 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «τροποποίηση του παραρτήματος II της υπ' αριθμ. 2000/59/ΕΚ οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου».

Η Ελλάδα έχει ενσωματώσει την Οδηγία 2007/71/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 8111.1/41/09 (ΦΕΚ 412/Β/6.3.2009), με την οποία αντικαταστάθηκε και η ΚΥΑ 3418/07/2002 (ΦΕΚ 712 Β'). Ο σκοπός της ΚΥΑ 8111.1/41/09 είναι η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Κοινοτικής Οδηγίας 2007/71/ΕΚ και η αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας 2000/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου, δεδομένου ότι η πλημμελής εφαρμογή του άρθρου 5 αυτής είχε ως αποτέλεσμα την καταδίκη της χώρας μας από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με την από 13ης Μαρτίου 2008 απόφαση αυτού «Παράβαση κράτους μέλους – Περιβάλλον – Οδηγία 2000/59/ΕΚ – Προγραμματισμός παραλαβής και διαχείρισης των αποβλήτων πλοίου».

Οι κυριότερες υποχρεώσεις που απορρέουν από την ΚΥΑ 8111.1/41/09 και αφορούν στο φορέα διαχείρισης των λιμένων / αλιευτικών καταφυγίων / είναι:

- Η διάθεση λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής αποβλήτων κατάλληλων να καλύψουν τις ανάγκες των σκαφών που χρησιμοποιούν τους λιμένες (άρθρο 4 της ΚΥΑ).
- Η κατάρτιση και εφαρμογή Σχεδίου παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων (άρθρο 5 της ΚΥΑ).
- Η επιβολή τέλους παράδοσης αποβλήτων από τα σκάφη που χρησιμοποιούν το λιμένα (άρθρο 8 της ΚΥΑ).
- Λοιπές υποχρεώσεις, όπως καθορίζονται στο άρθρο 12 της ΚΥΑ.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της ΚΥΑ 8111.1/41/2009 εκδόθηκαν τρεις (3) μόνιμες Εγκύκλιοι από τη Γενική Γραμματεία Λιμένων & Λιμενικής Πολιτικής / Δ/ση Λιμενική Πολιτικής / Υπουργείο Ναυτιλίας & Αιγαίου [αρ. πρωτ. 8136.16/01/09/28.7.2009 (1η), 8136.16/01/10/1.4.2010 (2η), 8136.16/01/16/13.2.2014 (3η)].

Επίσης, εκδόθηκε η με αρ. πρωτ. 1000.0/68210/16/2.8.2016 Απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής «Εφαρμογή διατάξεων της ΚΥΑ 8111.1/41/2009 (ΦΕΚ Β' 412) σχετικά με τα μέτρα και τους όρους για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου» με τα συνημμένα σε αυτή έγγραφα.

Η ΚΥΑ 8111.1/41/09 (ΦΕΚ 412 Β') τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ 3122.3-15/79639/16 (ΦΕΚ 3085/Β/28.9.2016).

Στο ΠΔ 55/1998 (ΦΕΚ 58/Α/20.3.1998) «Προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος» μεταξύ των άλλων καθορίζονται τα ακόλουθα:

- Απαγορεύεται η απόρριψη στις ακτές και στα λιμάνια, πετρελαίου, πετρελαιοειδών μιγμάτων, επιβλαβών ουσιών ή μιγμάτων αυτών και πάσης φύσεως αποβλήτων, λυμάτων και απορριμμάτων από τα οποία μπορεί να προκληθεί ρύπανση της θάλασσας και των ακτών (παρ. 1α του άρθρου 3 του ΠΔ 55/98).
- Τα πλοία που καταπλέουν σε ελληνικά λιμάνια, όρμους και αγκυροβόλια υποχρεούνται να παραδίδουν τα πάσης φύσεως πετρελαιοειδή μίγματα, τα απορρίμματα, τα υπολείμματα φορτίου και τα κατάλοιπα επιβλαβών ουσιών στις αναγνωρισμένες ευκολίες υποδοχής καταλοίπων του λιμανιού (παρ. 1β του άρθρου 4 του ΠΔ 55/98).